

SKOL – Barometri 2022

Sisällysluettelo

Alkusanat	3
SKOLin puheenjohtajan katsaus	4
TALOUSNÄKYMÄT	6
2.1 Maailman ja Suomen talousnäkymät	7
2.2 Suunnittelu- ja konsultointialan näkymät	10
2.3 EFCA Barometer 2022	12
2.4 Rakennusteollisuuden näkymät..	14
2.5 Infran näkymät.....	15
LIKEVAIHTOTILASTO	16
3.1 Kokonaisliikevaihdon kehitys	18
3.2 Suurimmat toimialat, vastanneiden liikevaihdosta... ..	18
3.3 Toimialakohtainen kehitysennuste	19
3.4 Vientiliikevaihdon alueellinen jakautuminen 2021	20
3.5 Palkkiomuodot 2021	20
3.6 Toimeksiantajat, kotimaan liikevaihdosta 2021	21
Luottamus&Maine -tutkimus 2022	22
4.1 Kirjoitus Harri Leinikka T-Media toimitusjohtaja.....	24
4.2 Tutkimuksen keskeiset tulokset	25
SKOL RY	28
5.1 SKOL Kehityshankkeet.....	29
5.2 Jäsenyritykset	32

SKOL – Barometri

SKOL - Barometri 2022 on suunnittelu- ja konsultointialan toimialajärjestön SKOLin tuottama koontijulkaisu, joka kokoaa yhteen suunnittelu- ja konsultointialan tilastot, alan trendit sekä muut toimialan kehityksen ajankohtaiset dokumentit. Barometrin tarkoitus on antaa lukijalleen kattava näkemys alan kehityksestä viimeisimpien tilastojen ja tietojen valossa. Barometrin on vakiinnuttanut paikkansa SKOLin vuosittaisena julkaisuna.

SKOL – Toimisto

Suunnittelu- ja konsulttialaan luotetaan, kiinnostus työskennellä alalla kasvaa

Suunnittelu- ja konsulttialan yrityksiin luotetaan. Alan perinteisestikin hyvä maine on entisestään kohentunut niin vastuullisuuden, johtamisen, innovaatioiden kuin muillakin maineen osa-alueilla. Tämä todettiin SKOLin tuoreessa, T-Median toteuttamassa mainetutkimuksessa.

Talouden ja maailmanpoliittisen epävarmuudenkin keskellä, ehkä erityisesti silloin, on tärkeä pysähtyä kuulemaan sidosryhmiä. Nyt arvionsa alan maineesta antoivat merkittävimmät päättäjät ja asiakkaat.

Ilahduttavin havainto oli, että kiinnostus työskennellä suunnittelu- ja konsulttialalla on noussut huomattavasti. Vastaavia merkkejä voi nähdä myös työnantajakuivatutkimuksissa. Tekniikan alan opiskelijat nostavat ihanteellisimpien työnantajien joukkoon jo kolme suunnittelu- ja konsulttialan yhtiötä. Aiempina vuosina Universumin opiskelijatutkimuksissa top 10 -rankingiin on mahtunut yksi alan työnantaja.

Tekniikan alan terävimmän kärjen päätyminen suunnittelu- ja konsulttialalle on laateutelijä, joka palvelee asiakkaita ja koko yhteiskuntaa. Erinomaisia olosuhteita, hyvinvointia ja houkuttelevuutta on tärkeä kehittää työyhteisöissä, jotta arvontuotto kehittyy.

Suunnittelu- ja konsulttialan yritysten toiminta arvioidaan avoimeksi, läpinäkyväksi ja vastuulliseksi. Luomme teknologioita, mutta toiminta on ihmislähtöistä. Alalla voi tehdä monipuolista ja merkityksellistä työtä, ja ratkoa konkreettisesti globaaleja ympäristö- ja sosiaalisia haasteita. Suunnittelun kädenjälki, joka luonnollisesti vaihtelee eri hankkeissa, on kansainvälissä selvityksissä osoitettu olevan selvästi suurin koko arvoverkon toimijoista.

Yhteisenä kehitysalueenamme on tuotteisiin ja palveluihin liittyvien mielikuvien parantaminen. Työtä on edessä myös yhteiskunnallisen merkityksen näkyväksi tekemisessä ja kasvattamisessa.

Rakennuslaki etenee, kaavoituksen sääntelystä kuuluukin keskustella

Rakennusalaan remontoivan kaavoitus- ja rakennuslain (KRL) valmistelu jäi keväällä puolitiehen, ja etenee nyt vain rakentamista koskevien säännösten osalta. Esitys uudesta rakennuslaista annetaan eduskunnalle tänä syksynä. Sen vihreää siirtymää ja digitaalisuutta edistäville tavoitteille on laaja tuki, ja esitys on suunnittelualankin näkökulmasta hyväksyttävissä nyt, kun se ei enää sisällä yksityisoikeudellisia sopimista rajoittavia säännöksiä eikä pakottavia vastuuajoja.

Kiinteistö- ja rakennusalan digitalisaatiota siivittää myös tuloillaan oleva RYTJ-laki, joka parantaa rakentamisen prosesseissa syntyvän tiedon yhteensopivuutta, laadukkuutta ja koneluettavuutta.

Kaavoitusta koskeva uudistus on jäänyt odottamaan yksimielisyyden löytymistä. Tarve alan reunaehtojen päivittämiselle ei ole kadonnut, mutta on tärkeää, että yhteiselle keskustelulle yhteisen ympäristömme kehittämisen suunnasta jää riittävästi tilaa. Vuorovaikutuksella ja yhteistoiminnalla luodaan tässäkin tapauksessa edellytykset parhaalle arvoluonnille.

Jyrki Keinänen
SKOLin puheenjohtaja

Eurooppa ja Yhdysvallat vajoamassa taantumaan – taantuman syvyys ja kesto vielä hämärän peitossa

Maailmantalous, erityisesti kehittyneet taloudet, ovat kulkemassa kohti taantumaa loppuvuoden ja ensi vuoden aikana. Taantuman kesto ja syvyys on vielä erittäin vaikea arvioida. Talouden kulkuun vaikuttaa huomattavasti mm. geopoliittinen tilanne. Riskit ovat tällä hetkellä huomattavan negatiivisia, ja toteutuva kehitys voi olla olennaisesti nyt arvioitua heikompakin.

Sekä Yhdysvaltojen keskuspankki FED että Euroopan keskuspankki EKP ovat molemmat indikoineet selvästi, että inflaation hillintä on niiden tärkein prioriteetti. Vaikuttaa siltä, että keskuspankit eivät epäröi ajaa taloutta taantumaan taltuttaakseen voimakkaan inflaation. Tähän niitä rohkaisee toistaiseksi hyvänä säilynyt työllisyystilanne niin Yhdysvalloissa kuin Euroopassa.

Yhdysvalloissa talous on eurooppalaisen määritelmän (BKT supistuu kahdella perättäisellä neljänneksellä) mukaan jo nyt taantumassa. BKT on supistunut Yhdysvalloissa ennakkotietojen mukaan sekä vuoden ensimmäisellä että toisella vuosineljänneksellä.

Ennakkotietojen mukaan euroalueen talous oli kasvussa vielä vuoden toisella vuosineljänneksellä, mutta ostopäällikköindeksien perusteella taloutta uhkaa supistuminen vuoden kolmannelta vuosineljänneksestä eteenpäin.

Talouden ennakoivat indikaattorit viittaavat taantumaan Euroopassa

Euroalueen teollisuuden ja palvelut yhdistävän ostopäällikköindeksin arvo putosi heinäkuussa alle 50 pisteen. Tämä viittaa siihen, että taloutta uhkaa supistuminen. Ostopäällikköindeksit putosivat niin teollisuudessa kuin palvelusektorilla.

Euroalueen teollisuuden ostopäällikköindeksit kertovat huolestuttavaa tietoa tilanteen kehittymisestä. Uusien tilausten väheneminen oli yhtä nopeaa viimeksi eurokriisin aikaan vuonna 2012, jos koronakriisin aikaisia havaintoja ei huomioida. Myös yritysten arviot pidemmän aikavälin kehityksestä kääntyivät synkemmiksi. Samaan aikaan yritykset raportoivat, että hintapaineet alkavat hellittää ja myös varastot ovat kääntyneet kasvuun.

Ostopäällikköindeksin perusteella yritysten tilanteet vaihtelevat paljon euroalueella: osa yrityksistä kärsii edelleen materiaalien jne. saatavuushaasteista, ja osa kertoo varastojen olevan jo täynnä

ja asiakkaiden kysynnän laskeneen merkittävästi. Myös kohonnut hintataso hillitsee kysyntää jo selvästi. Kaikki nämä merkit viittaavat siihen, että teollisuudessa on tapahtumassa käänne heikompaan. On kuitenkin liian aikaista arvioida, kuinka voimakas käänne on tulossa.

Kansainvälinen valuuttarahasto IMF toi heinäkuun ennusteensa esiin huolensa koko maailmantalouden vajoamisesta taantumaan negatiivisten riskien toteutuessa yksi kerrallaan. Tuoreimmassa ennusteessa maailmantalouden ennustetaan kasvavan kuluvana vuonna 3,2 %. Luku on 0,4 % alempi kuin edellisessä huhtikuun ennusteessa. Ensi vuoden kasvun ennustetaan olevan vain 2,9 %.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan langettaa edelleen, erityisesti Euroopan talouskehityksen ylle, suuren ja synkän varjon. Taloudellisessa mielessä keskeinen riskitekijä liittyy venäläiseen fossiiliseen energiaan. Energiakysymys liittyy olennaisesti niin teollisuuden tuotantokykyyn kuin inflaation kehitykseen.

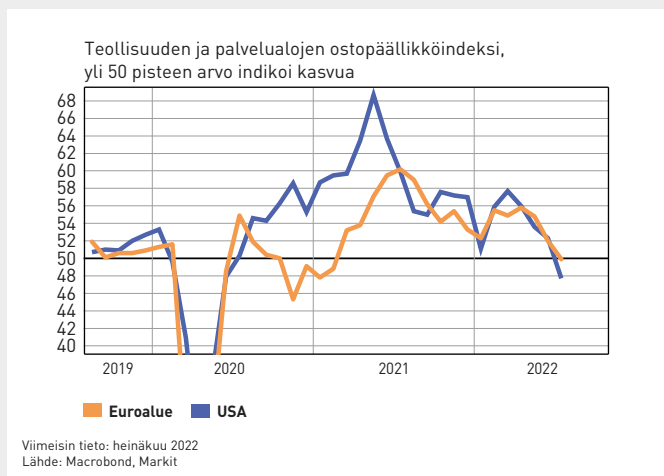
Valitettava tosiasia lienee, että ilman venäläistä kaasua energian riittävyys on koetuksella Keski-Euroopassa tulevana syksynä ja talvena. Mahdollinen niukkuus energiasta on omiaan lisäämään ja ylläpitämään inflaatiopainetta Euroopassa, vaikka talouskasvu yskähtäisi jopa merkittävästi. Tämä yhtälö on keskuspankille vaikea ratkaistavaksi.

Talouskehitys heikkenee myös Suomessa muun maailman tahdissa

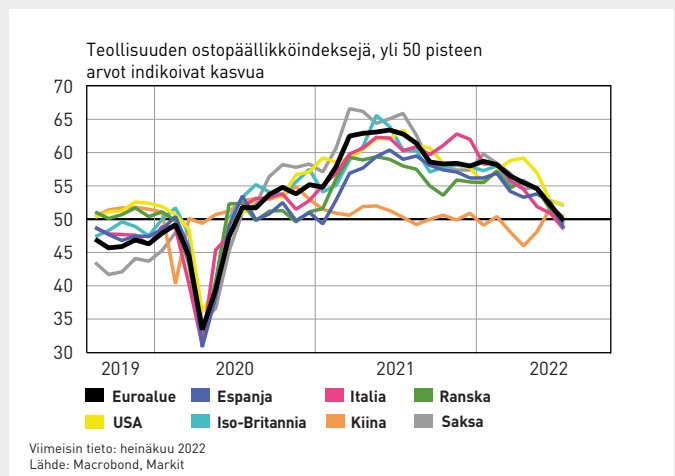
Talouskasvun hidastuminen maailmalla vaikuttaa vääjäämättä myös Suomen kasvuun tulevaisuudessa. Perinteisesti Suomessa talous reagoi pienellä viiveellä kehitykseen maailmalla, näin käynee tälläkin kertaa. Teollisuudella on vahva tilauskanta, jonka ansiosta tuotantoa riittää pitkälle syksyyn. Kysynnän hiipuminen maailmalla vaikuttaa kuitenkin tuotantomääriin ennen pitkää, ja vaikutukset alkavat näkyä viimeistään vuodenvaihteen aikoihin.

Valitettavasti pessimistisempäänkin skenaarioon on hyvä varautua. Teollisuudessa monet yritykset ovat kasvattaneet varastoja, ja eurooppalaisten yrityskyselyiden mukaan myös valmistevarastot ovat kasvaneet merkittävästi.

Kasvu yskähtelee niin euroalueella kuin Yhdysvalloissakin

Teollisuudessa tuotanto kääntymässä laskuun

Tämänkaltainen tilanne voi pahimmillaan johtaa nopeaankin kysynnän hiipumiseen, kun varastoja aletaan jälleen tyhjentää ja uusia tilauksia vähennetään.

Epävakaata hintakehitystä ja suuret varastot vaikeuttavat kannattavuuden hallintaa. Korkealla kustannustasolla täytetty varaston arvo voi pahimmillaan alentua merkittävästi lyhyessä ajassa. Tällaisen riskin toteutuminen voi luoda merkittävän riskin jopa koko liiketoiminnan jatkumiselle.

Myös hidastuvan kasvun ympäristössä on mahdollista menestyä

Vaikka Euroopan talous näyttää olevan matkalla kohti jääjämmäntä taantumaa, ei tilanne ole Suomen näkökulmasta täysin toivoton. Taantumien uhkan ollessa erittäin suuri, on tärkeää tunnistaa tekijät, joiden avulla suomalaiset teknologiayritykset voivat menestyä globaalissa markkinassa kokonaiskysynnän heikkenemisestä huolimatta.

Nykyisessä tilanteessa on helppo tunnistaa kaksi keskeistä tekijää, joissa onnistumalla tulevasta taantumasta on mahdollista selvitä mahdollisimman vähin vaurioin. Nämä tekijät ovat työn kustannuskilpailukyky sekä kyky uudistua.

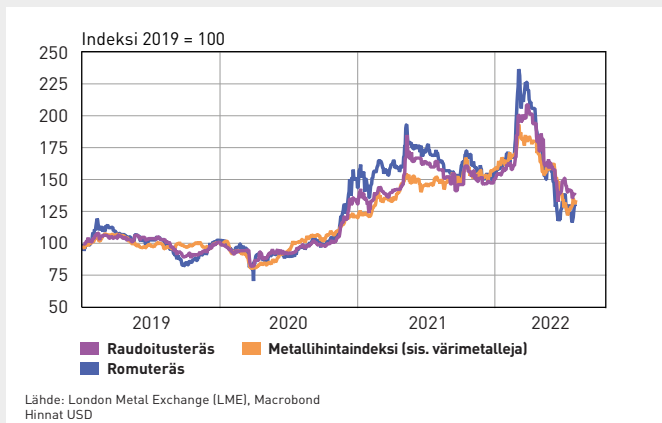
Työmarkkinoilla neuvottelukierrokset ovat olleet viime vuosien vaikeita, mutta haasteista huolimatta Suomen kustannuskilpailukyky on pysynyt liittokierrosten aikana euromaihin nähden siedettävällä tasolla pienestä takamatkasta huolimatta. Tämä on edesauttanut sitä, että suomalainen vientiteollisuus on menestynyt verrattain hyvin viime vuosien kriiseistä huolimatta.

Viime aikojen ripeän inflaation ja voimakkaan kysynnän aikana kysymys hintakilpailukyvästä on jäänyt hieman taka-alalle. Sen merkitys nousee kuitenkin jälleen nopeasti kysynnän hiipussa ja hinnan noustessa keskeiseksi ajuriksi kysynnän suuntautumiselle. Mikäli onnistumme parantamaan suomalaisen työn kilpailukykyä kilpailijoihin nähden tulevina vuosina, parannamme olennaisesti asemiamme kilpailussa vähenevistä tilauksista.

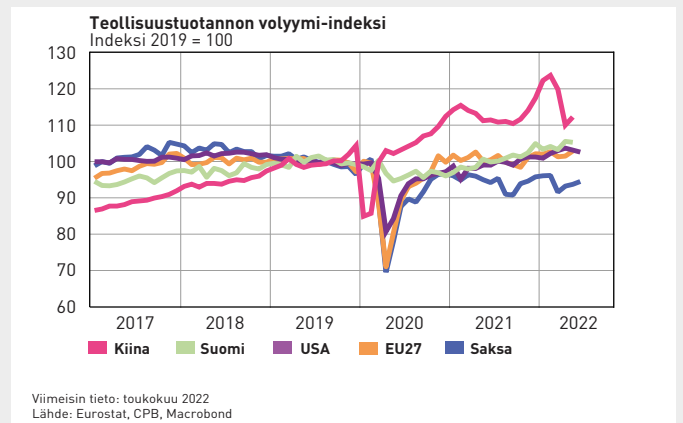
Toinen menestymiseen olennaisesti vaikuttava seikka on teollisuutemme kyky uudistua ja olla mukana vihreän siirtymän arvoketjuissa. Teknologinen edelläkävijyys ja korkea osaaminen parantavat suomalaisen vientiteollisuuden asemaa globaalissa kilpailussa. Siihen on syytä panostaa entistä enemmän. Vihreää siirtymää vauhdittavien teknologioiden kysyntä säilyy todennäköisesti hyvänä tulevina vuosina suhdanteesta riippumatta. Suomalaiset yritykset ovat verraten hyvässä asemassa tämän suhteen.

Peliä ei siis ole vielä menetetty. On myönteistä, että menestymisen avaimet ovat tälläkin kertaa omilla käsissämme. Viisailla päätöksillä varmistamme Suomelle valoisan tulevaisuuden maailman myrskyistä huolimatta.

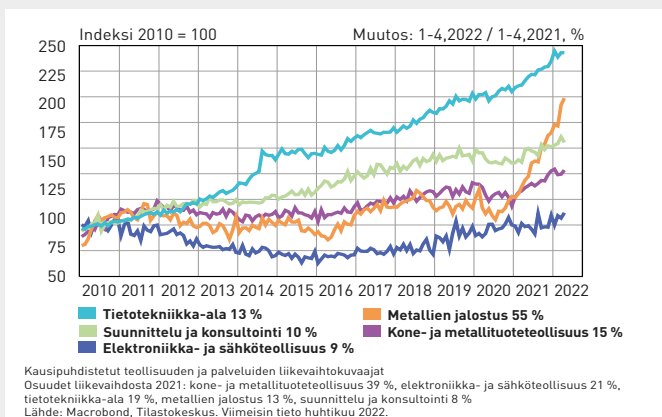
Raaka-aineiden hintapaineet hellittäneet

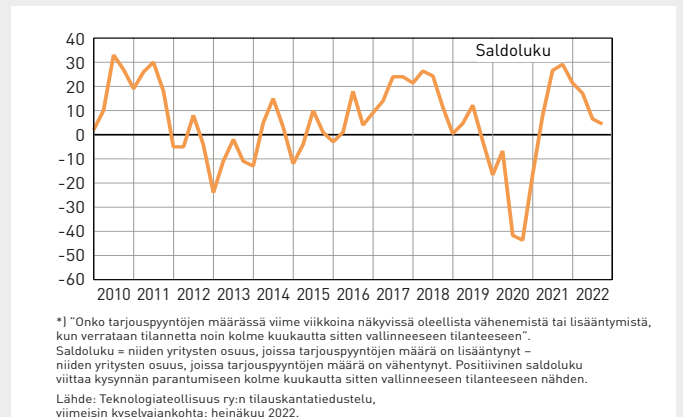
Teollisuustuotannon määrän kehitys

Teknologiaeteollisuuden liikevaihto Suomessa

Teknologiaeteollisuuden yritysten saamat tarjouspyynnöt Suomessa*

Tilaukanta- ja henkilöstötiedustelun tulokset

Teknologioteollisuuden yritysten liikevaihto Suomessa nousi vuonna 2021 noin yksitoista prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Liikevaihto kasvoi kaikilla teknologioteollisuuden päätoimialoilla. Liikevaihtoa kasvatti viime vuonna merkittävästi kohonnut hintataso. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan yli 91 miljardia euroa.

Vuoden toisen vuosineljänneksen tilaukset olivat jonkin verran edellistä neljänneistä parempi. Saatujen uusien tilausten arvo oli huhti-kesäkuussa 10 prosenttia suurempi kuin edellisellä neljänneksellä ja 12 prosenttia suurempi kuin viime vuoden vastaavalla ajanjaksolla. Tilaukset kasvattanut osaltaan nopeasti kohonneet tuottajahinnat. Tämä on hyvä huomioida arvioitaessa tulevien kuukausien tuotantomäärien kehitystä. Kohonnut hintataso tarkoittaa, että tilaukset kasvavat enemmän kuin tuotannon määrä.

Tarjouspyyntökyselyn saldoluku oli heinäkuussa +4. Saldoluku on nyt heikentynyt neljä perättäistä vuosineljännestä. Heinäkuun aikana kerätty tieto viestii siitä, että kysyntätilanne markkinoilla on alkanut tasaantumaan. Huojentavaa on, että toistaiseksi dramaattista käännettä heikompaan ei ole vielä tarjouspyyntökyselyn perusteella nähtävissä.

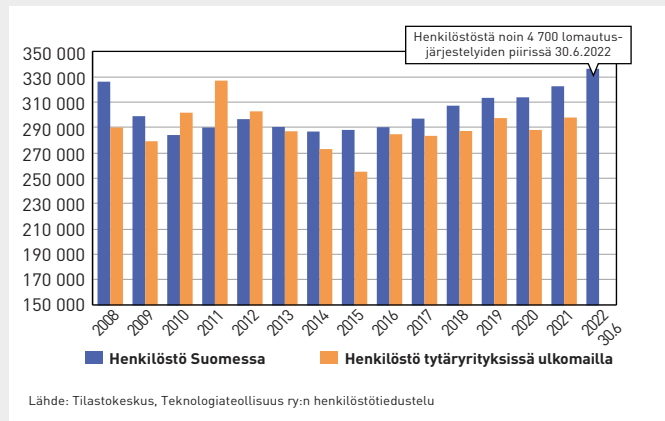
Tilaukset olivat kesäkuun lopussa kaksi prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa ja kahdeksan prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 kesäkuussa.

Alkuvuoden tilauskehityksen perusteella teknologioteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvotetaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

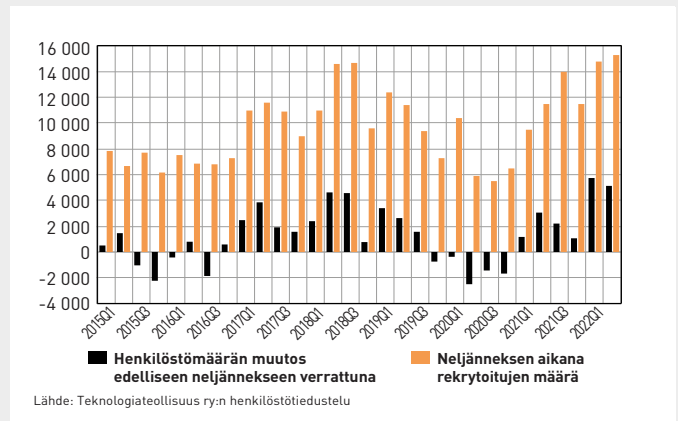
Teknologioteollisuuden henkilöstömäärä Suomessa oli kesäkuun lopussa 1,6 prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa. Henkilöstöä oli kesäkuun lopussa noin 336 400. Nyt mitattu henkilöstömäärä on uusi ennätys Teknologioteollisuuden henkilöstössä Suomessa. Edellinen huippu on vuodelta 2008. Teknologioteollisuuden henkilöstötiedustelun perusteella kesäkuun lopussa oli lomautusjärjestelyiden piirissä vain noin 4 700 henkilöä. Kesätyöläisiä teknologiayrityksissä työskenteli kesän 2021 aikana noin 18 000.

Uuden henkilöstön rekrytoinnit olivat edelleen erittäin korkealla tasolla huhti-kesäkuussa. Rekrytointia oli yhteensä peräti 15 300. Yrityksestä riippuen henkilöstöä joko lisättiin tai korvattiin eläkkeelle siirtyneitä ja työpaikkaa vaihtaneita.

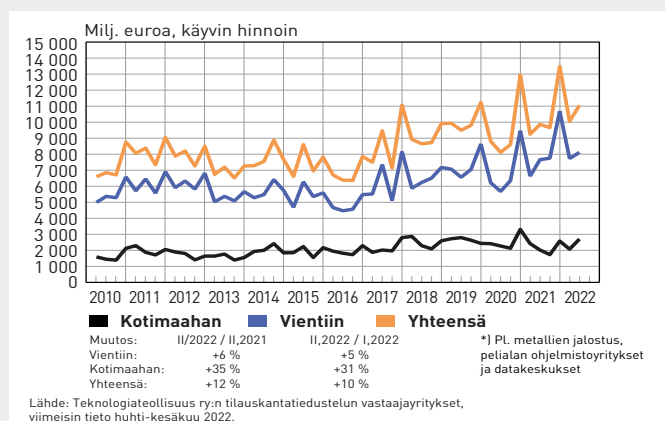
Teknologioteollisuuden henkilöstömäärä Suomessa suurempi kuin kertaakaan aiemmin

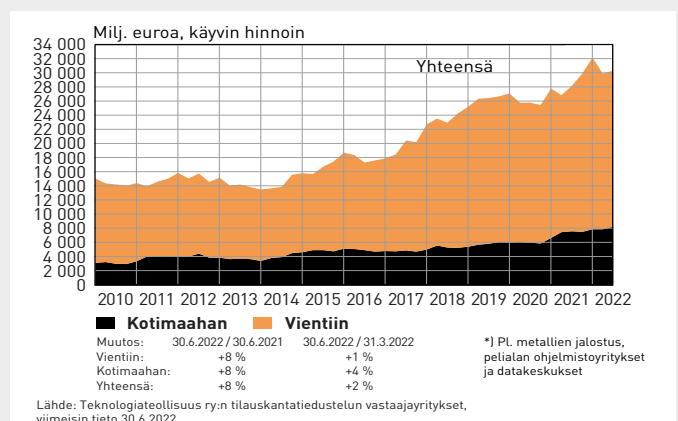
Teknologioteollisuuden henkilöstömäärä Suomessa edelleen ripeässä kasvussa

Teknologioteollisuuden* uudet tilaukset Suomessa

Teknologioteollisuuden* tilaukanta Suomessa

Suunnittelu ja konsultointi Suomessa

Tilaukset kasvavat edelleen

Suunnittelu- ja konsultointialan (teollisuuden, yhteiskunnan ja rakentamisen asiantuntijapalvelut) liikevaihto Suomessa nousi vuonna 2021 reilut viisi prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan noin seitsemän miljardia euroa.

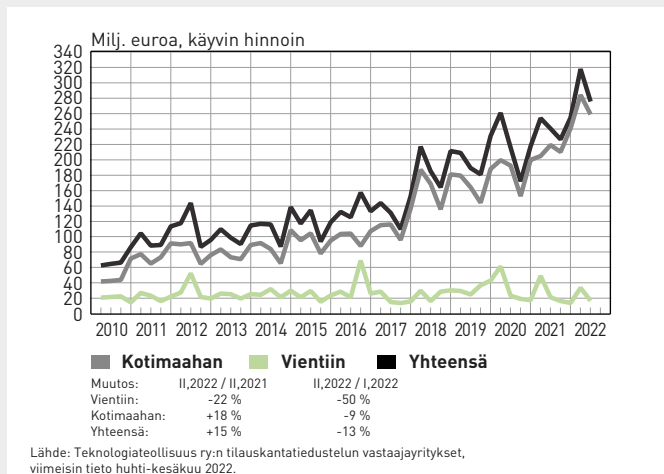
Teknologiaeteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat suunnittelu- ja konsultointialan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia huhti-kesäkuussa 13 prosenttia vähemmän kuin tammi-maaliskuussa mutta 15 prosenttia enemmän kuin vuoden 2021 vastaavalla ajanjaksolla.

Tilaukset olivat kesäkuun lopussa prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa ja 16 prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 kesäkuussa.

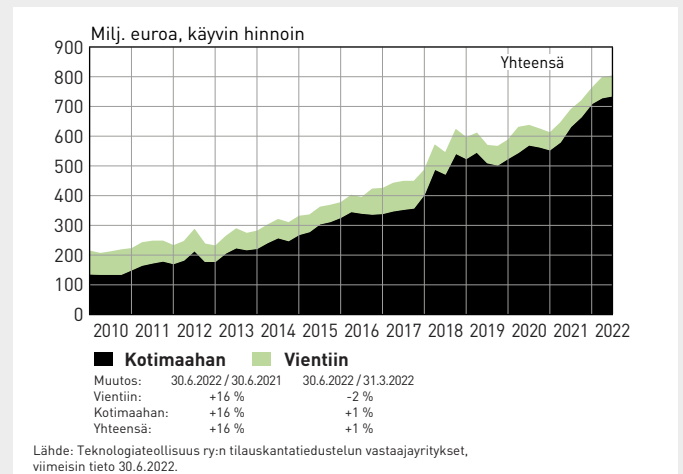
Alkuvuoden tilauskehityksen perusteella suunnittelu- ja konsultointialan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvokas suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Suunnittelu- ja konsultointialan yritysten henkilöstömäärä Suomessa oli kesäkuun lopussa 2,9 prosenttia suurempi kuin maaliskuun lopussa. Henkilöstöä oli kesäkuussa noin 59 300.

Suunnittelu- ja konsultointialan uudet tilaukset Suomessa

Suunnittelu- ja konsultointialan tilauskanta Suomessa

Geopolitiikka luo epävarmuutta muuten vahvoille eurooppalaisille suunnittelu- ja konsultointimarkkinoille

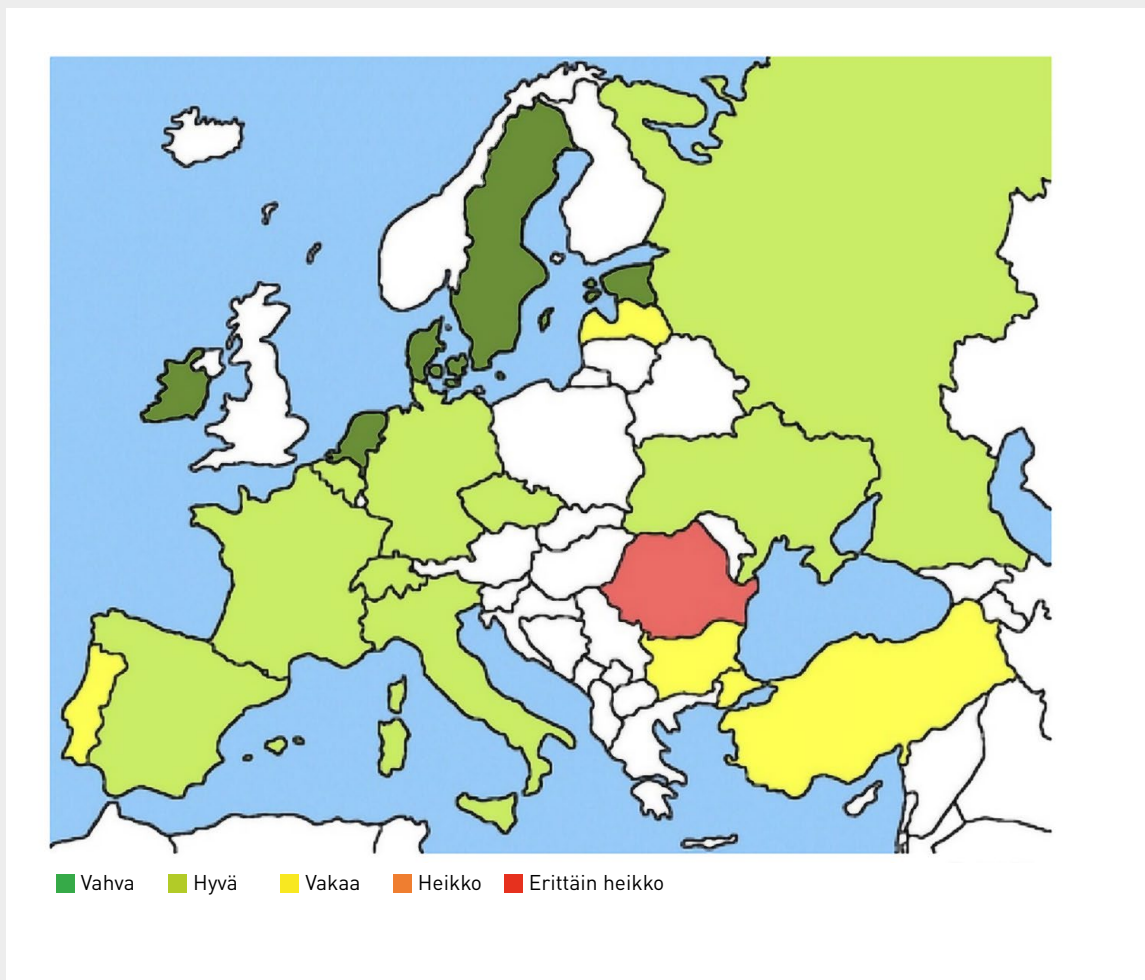
COVID-19 kriisi euroopassa vaikuttaa euroopassa taittuneen, ainakin suunnittelu- ja konsulttimarkkinoiden kannalta. Markkinat elpyivät läpi vuoden 2021, eivätkä vuoden 2022 alun korkeat koronatartuntaluvutkaan haitanneet kasvua. Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainassa on kuitenkin luonut uusia epävarmuustekijöitä suunnittelu- ja konsultointimarkkinoilla toimiville yrityksille.

Osaajapula on tällä hetkellä suurin haaste markkinalla. Myös kuitenkin Ukrainan sota, Kiinassa jatkuvat koronasu- lut, nousevat pakkakustannukset sekä nousevat korot ja

inflaatio, sekä näiden mukana tuleva staglaation uhka, muodostavat varjoja markkinoiden kehittymisen ylle.

Koronakriisi vaikuttaa kuitenkin yhä osaan liiketoimintaympäristöstä, mutta sen vaikutukset suunnittelu- ja konsulttionitilaan Euroopassa ovat laskeneet merkittävästi. Ennusteet markkinoiden toipumisesta ovat toteutuneet ja markkinatilanne Euroopassa on hyvä.

Euroopan markkinoiden nykytilanne (EFCA kysely kevät 2022)

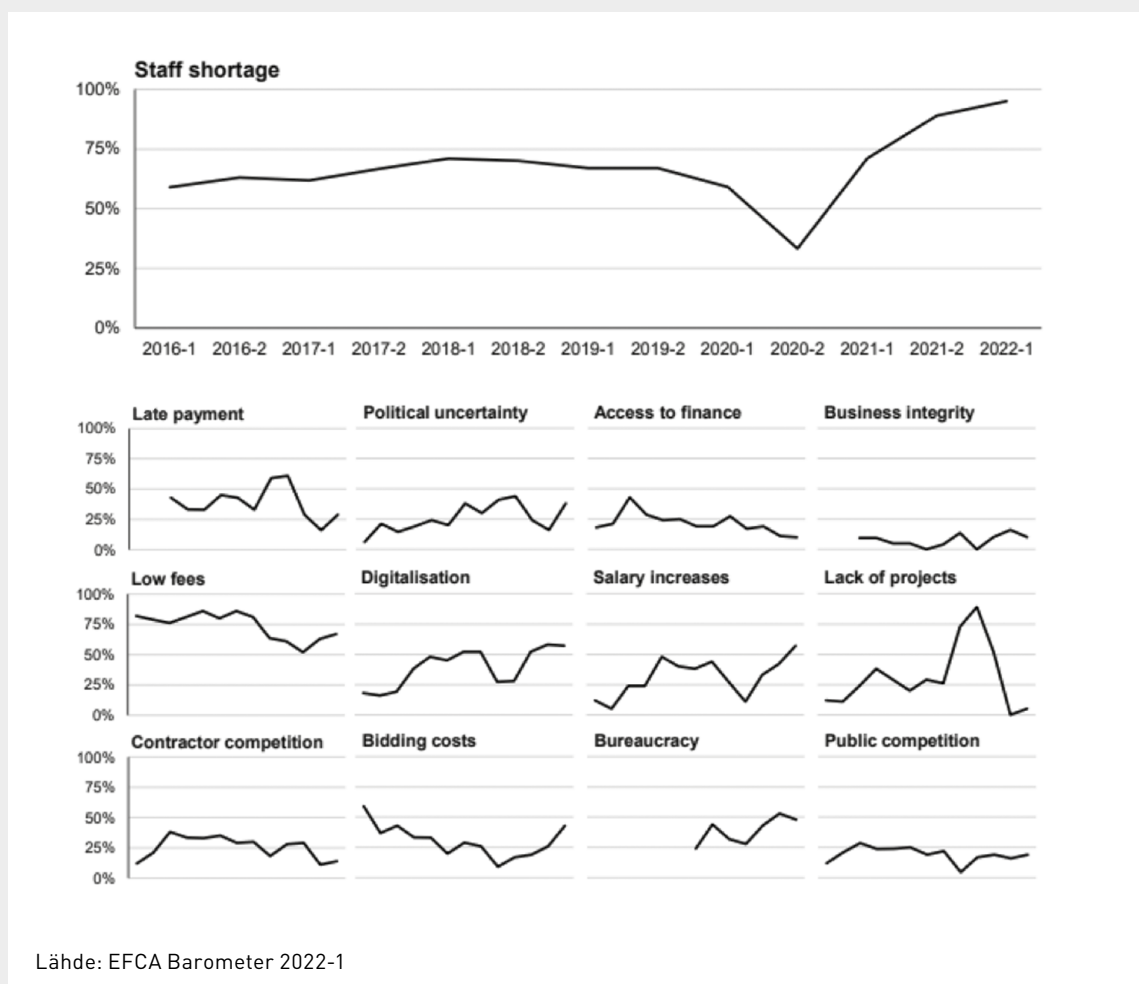

Euroopassa paisuneet tilasukirjat

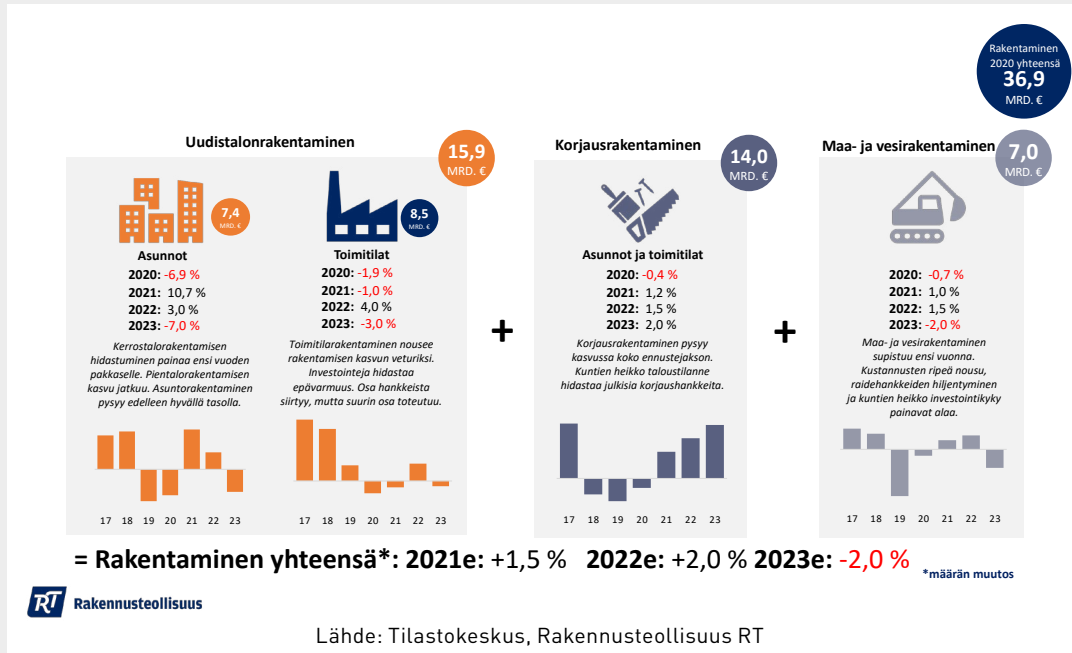
Suunnittelu- ja konsultointialan yritysten tilauskirjojen koko on nousee syksyn vastaavasta kyselystä. Tilauskirjat saavuttivat suurimman arvonsa, ollen 10,4 kuukautta, sitten vuoden 2014. Suomessa tilauskirjat eivät kuitenkaan ole Euroopan tasolla, vaan ovat keskimäärin noin 1,6 kk. Vahvimpia tilauskirjoja löytyy Ranskasta (12,2 kk) sekä Saksasta (11,0 kk).

Vahvat tilauskirjat ei kuitenkaan kerro ainoastaan vahvasti vetävästä markkinasta, vaan myös suurimmaksi ongelmaksi nousseesta osajapulasta. Euroopan tasolla tilauskirjojen ennustetaan myös kasvan, ainakin seuraavan kuuden kuukauden ajan.

Suurimmat haasteet Euroopassa suunnittelu- ja konsultointialalla (2016-2022)

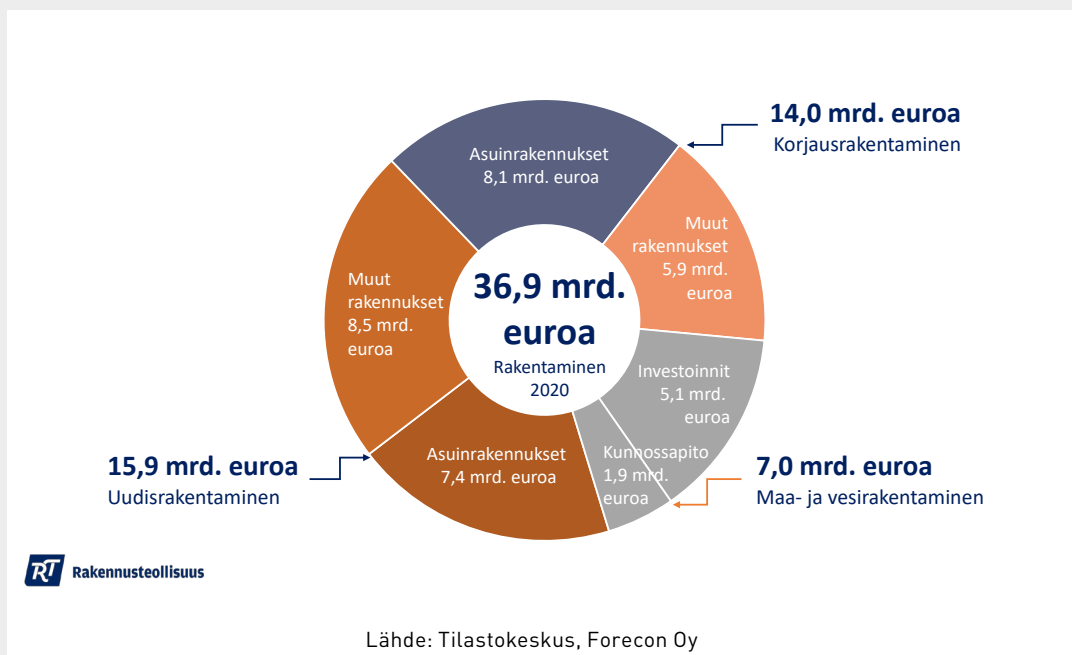

Rakennusteollisuus RT ennuste 2022-2023*

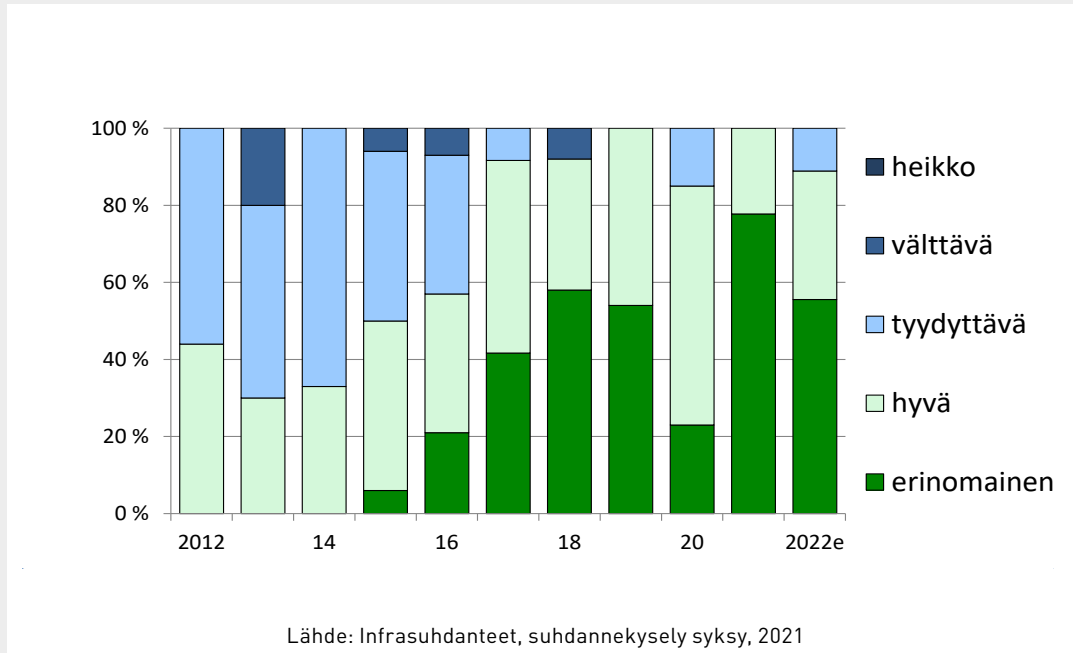
Rakentamisen kysyntä – rakentamisen jakautuminen päätoimialoittain

Rakennustuotannon arvo 2020

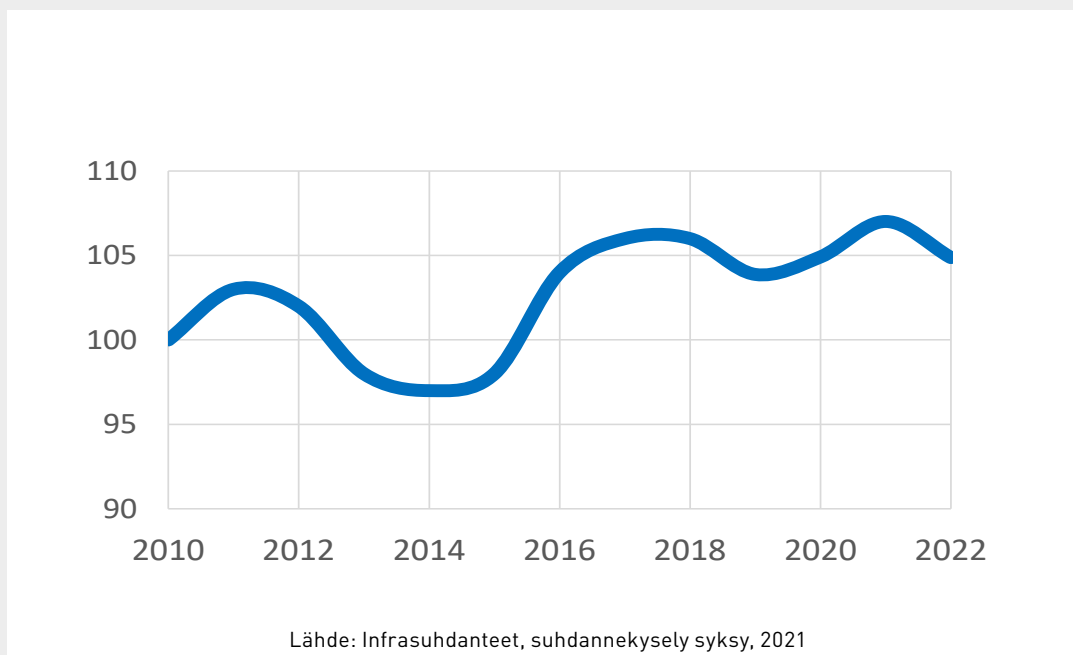

Infrasuunnittelun ja -konsultoinnin suhdannetilanne

Infrarakentamisen määrä

Liikevaihtotilaston 2021 yhteenveto

Suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL ry:n liikevaihtokyselyyn osallistui 79 jäsenyritystä, joiden yhteenlaskettu liikevaihto oli noin 92 % koko SKOLin jäsenistön liikevaihdosta. Kyselyn vastaushetkellä SKOLin jäsenenä oli 128 yritystä, joissa työskenteli vuoden 2021 lopussa 21 232 henkeä.

Kyselyn luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin kyselyihin jäsenkunnassa tapahtuneiden muutosten, raportointitapojen muuttumisen sekä vastanneiden yritysten vaihtelun vuoksi. Tilastojen pohjalta on kuitenkin mahdollista huomata yleisiä kehityssuuntia. Tässä katsauksessa esitetyt luvut ovatkin vastausten pohjalta tehtyjä arvioita. Ennusteet taas pohjautuvat kyselyn aiempien vuosien dataan ja ovat ainoastaan suuntaa antavia. Ennusteissa ei ole huomioitu esimerkiksi makrotaloudessa tapahtuneita muutoksia.

Jäsenyritysten kokonaisliikevaihto vuonna 2021 oli arviolta 2 236 miljoonaa euroa ja vastanneiden yritysten liikevaihto 2 051 MEUR. Elinkustannusindeksin mukaan korjattu liikevaihdon kasvun on laskenut vuodesta 2017, pysähtyen tänä vuonna. Nimellisesti liikevaihto on kuitenkin jatkanut kasvuaan. Tänä vuonna kokonaisliikevaihdon laskentakaavaa kuitenkin päivitettiin tuottamaan realistisempi kokonaiskuva. Kaavalla voidaan arvioida edellisten vuosien tulokset, mutta tarkkaa arvoa ei voida laskea, joten edellisten vuosien liikevaihtoja ei ole päivitetty. Arvioiden mukaan todellinen nimellinen liikevaihdon kasvu on ollut 4,7 %, mikä tarkoittaisi noin 2,7 % indeksikorjattua kasvua.

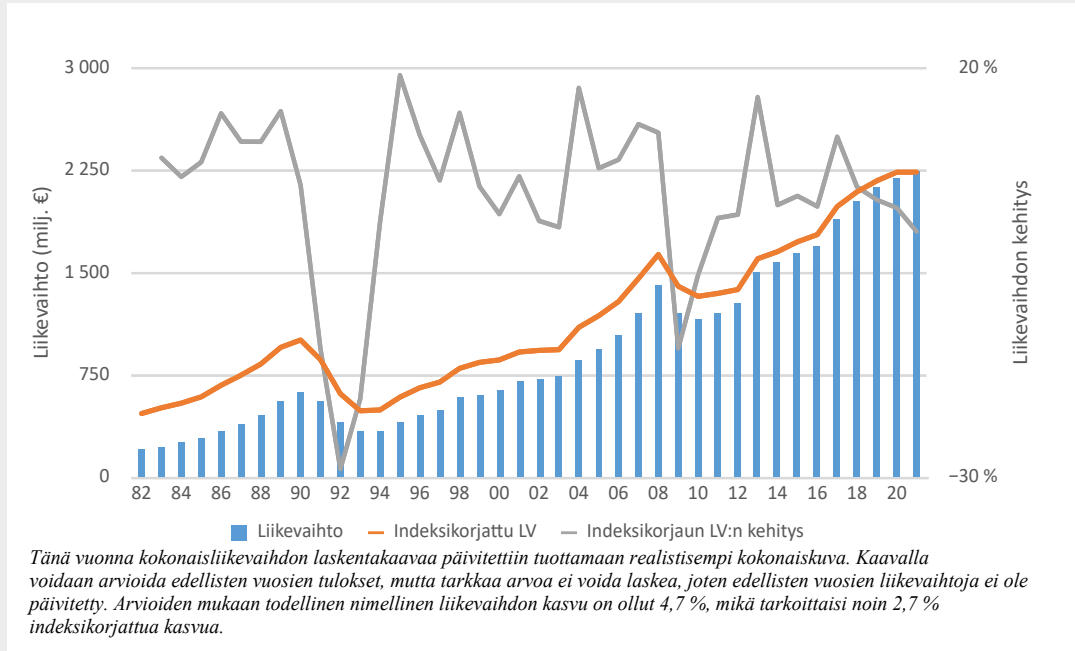
Perinteisesti SKOLin tilastoissa tunnusluvut on jaettu kolmeen pääkategoriaan: teollisuuteen, talonrakentamiseen ja yhdyskuntaan. Näistä suurin toimiala oli vuonna 2021 talonrakentaminen, jonka liikevaihto oli arvion mukaan noin 982 miljoonaa euroa. Toiseksi suurin oli teollisuus noin 681 miljoonan euron liikevaihdolla ja kolmanneksi suurin oli yhdyskuntasektori noin 572 miljoonan euron liikevaihdolla. Toimialarakenteen muutos on jatkunut jo vuodesta 2018, teollisuuden supistuessa ja talonrakentamisen ja yhdyskunnan kasvaessa. Muutostrendin ennustetaan jatkuvan vielä kuluvanakin vuonna.

Rakennetekniikka ja prosessisuunnittelu ovat olleet suurimmat toimialat kyselyssä jo vuodesta 2014, ja säilyivät tänäkin vuonna kahtena suurimpana. Alla on esitetty jäsenyritysten suurimmat toimialat ja toimeksiantajajakauma, sekä näiden aiempien vuosien dataan pohjautuvat ennustetut kehityssuunnat.

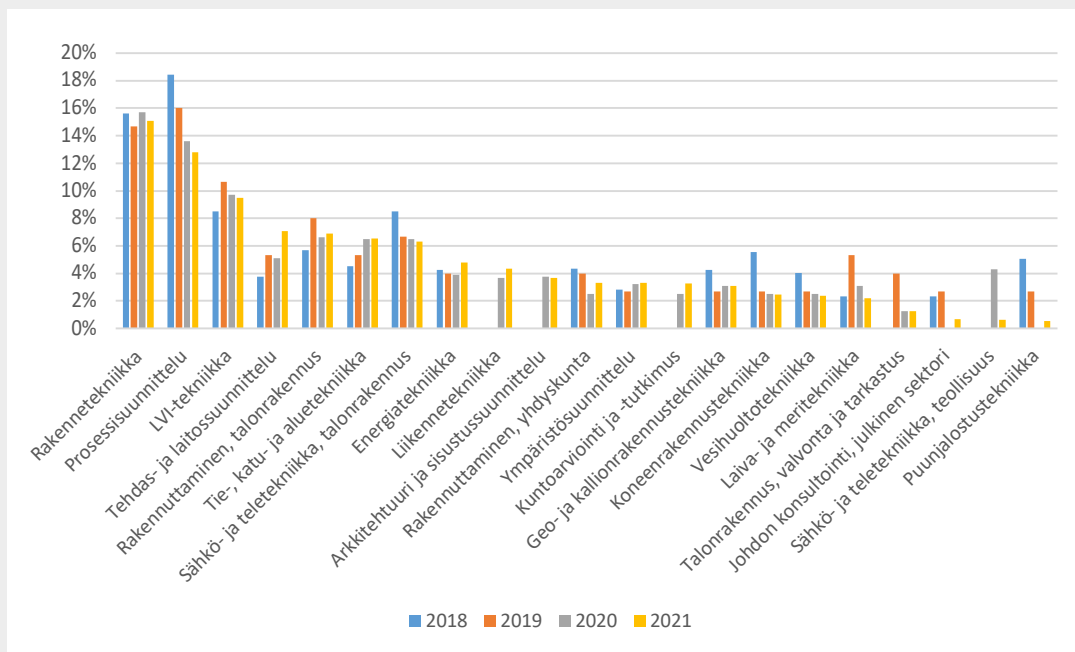
Kyselyn perusteella suurimmat alan yritykset olivat kokonaisliikevaihdolla mitattuna suuruusjärjestyksessä Sweco Finland, Ramboll Finland, AFRY Finland, Sitowise Group, Etteplan Finland, Neste Engineering Solutions, Granlund konserni, Rejlers Finland, A-Insinöörit konserni, ja FCG Finnish Consulting Group.

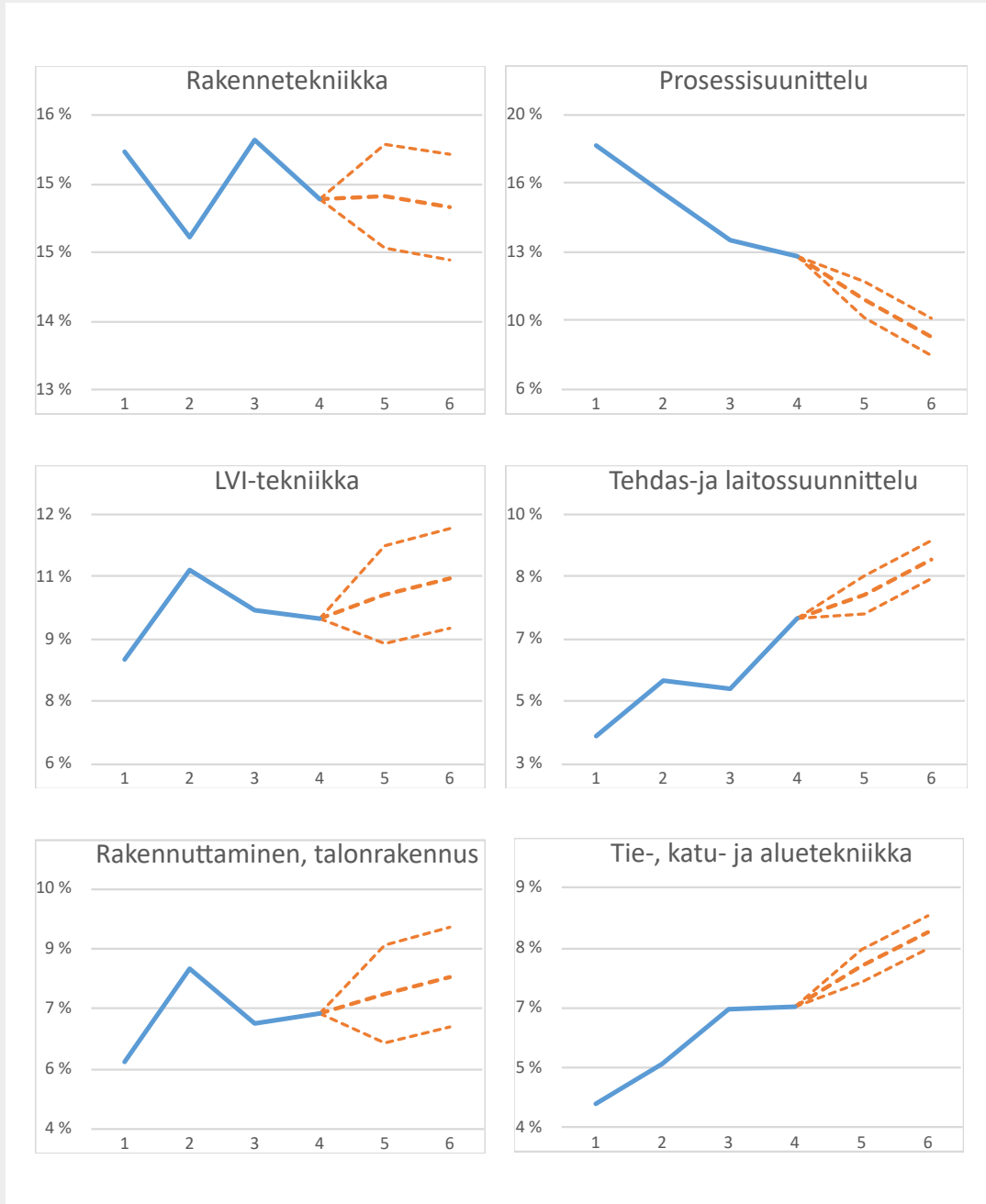
Kokonaisliikevaihdon kehitys

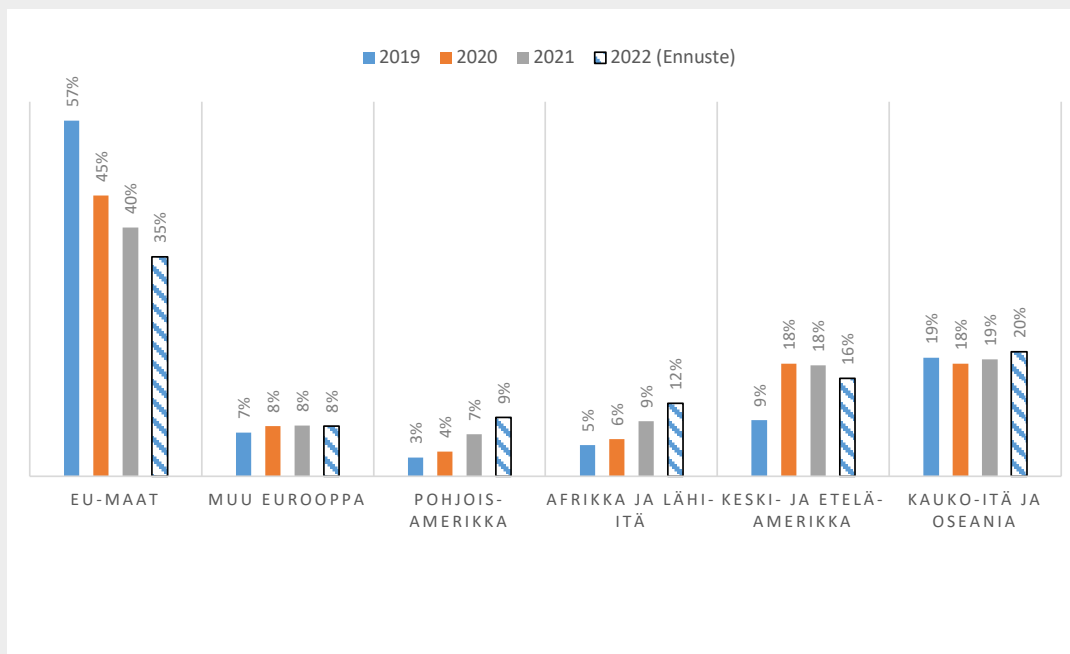
Suurimmat toimialat, % vastanneiden liikevaihdosta

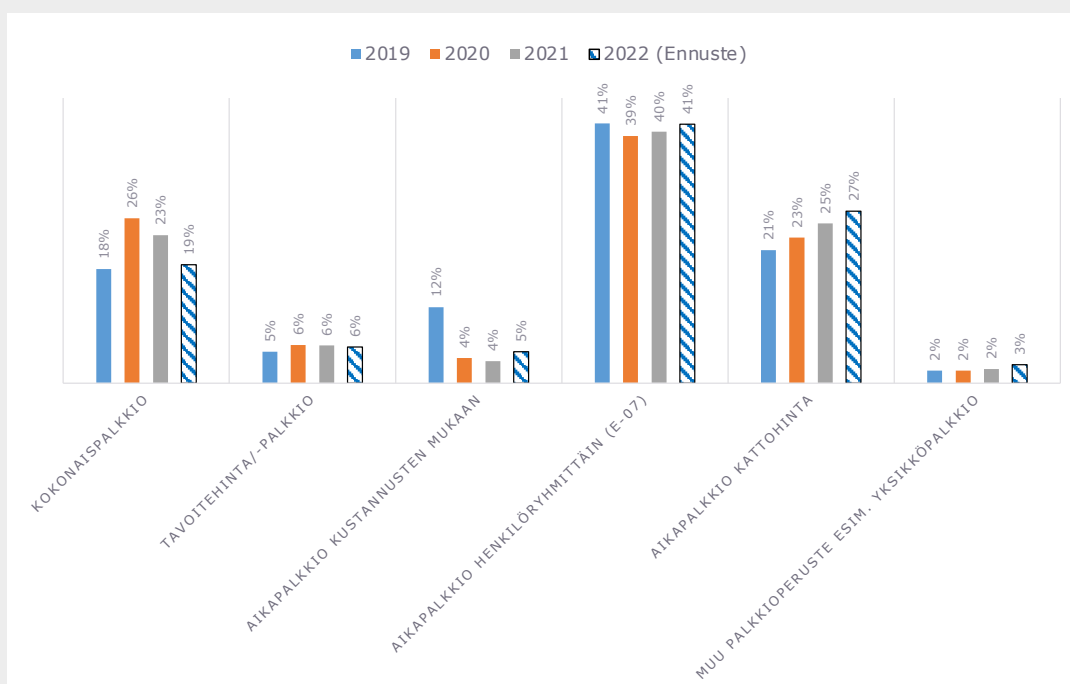
Toimialakohtainen kehitysennuste

Vientiilievaihdon alueellinen jakautuminen 2021

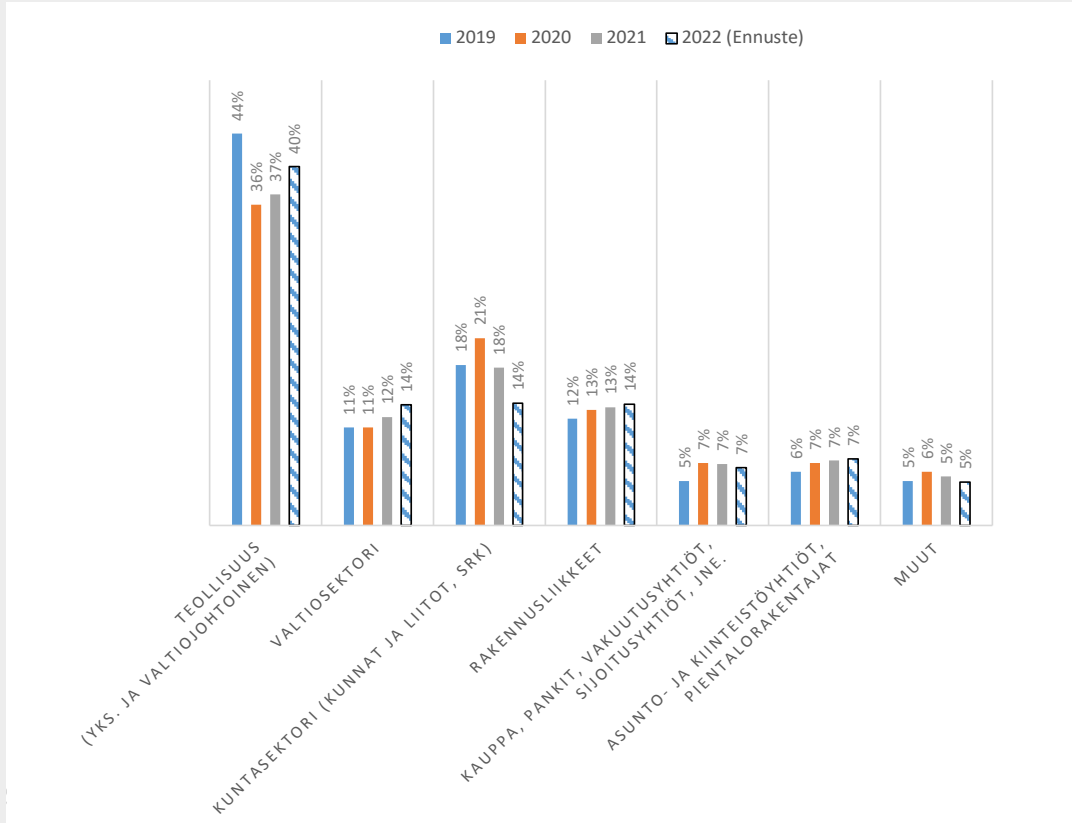

Palkkiomuodot

Toimeksiantajaryhmät

Luottamus&Maine

Suunnittelu- ja konsultointialan yritysten maine nousussa päättäjien keskuudessa

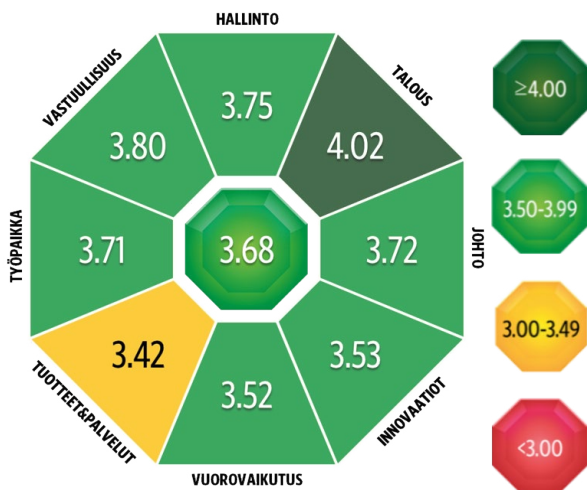
Maine on tänä päivänä yhä kriittisempi menestystekijä ja avain niin osaavan työvoiman kuin asiakkuuksien sekä sijoittajien saamiseen. Olikin ilo huomata, että mainetyönne on kantanut hedelmää, kun huhtikuussa 2022 teimme seurantatutkimuksen suunnittelu- ja konsultointiyritysten maineesta. Tuloksissa on vahvaa kasvua. Mielikuvat ovat kohentuneet jokaisella tutkitulla Luottamus&Maine-mallin kahdeksalla osa-alueella verrattuna edelliseen, vuonna 2019 toteutettuun vastaavaan päättäjätutkimukseen.

Johtamisen arvosanassa suurin nousu

Edelliseen tutkimukseen nähden eniten olivat nousseet mielikuvat suunnittelu- ja konsultointiyritysten johtamiseen liittyvistä käsityksistä. Kaikkein parhaaksi yksittäiseksi osa-alueeksi arvioitiin toimialanne yritysten talous, joka sai erinomaisen arvosanan. Talouden ohella myös ESG-teemoihin liittyvät osa-alueet saivat huomattavan korkeita arvosanoja muihin tutkimuksiimme verrattuna. Yritystenne toiminta arvioitiin avoimeksi, läpinäkyväksi ja vastuulliseksi sekä ympäristön ja työntekijät huomioivaksi. Vastuullisuudessa pärjääminen luo vahvan perustan aikaisempaa vahvemman työnantajamielikuvan, yhteiskunnallisen roolin ja yritystenne asiakkailleen luoman arvon osalta.

Tuotteiden ja palveluiden mielikuvissa vielä kehitettävää

Tuotteet&palvelut-osa-alueesta annettu arvosana oli ainoa, joka jäi tässä tutkimuksessa kohtuulliselle tasolle. Tämänkin osa-alueen tuloksissa oli merkittävää nousua, mutta vahvemmalle kehittämiselle on vielä selkeästi tilaa ja tarvetta. Tutkimuksen vaikuttavuusanalyysit osoittavat, että ESG-mielikuvien lisäksi juuri tuotteisiin ja palveluihin liitetyillä mielikuvilla on suuri merkitys luottamuksen ja sidosryhmätuen ylläpitämiselle.

Luottamus&Maine-malli mittaa mainetta kahdeksan osa-alueen kautta asteikolla yhdestä viiteen. Tutkimuksessa yli neljän arvosana merkitsee erinomaista tulosta ja 3.50–3.99 hyvää tulosta. Kohtalaisen arvosanan saa 3.00–3.49 tuloksella. Alle kolmen arvosana on erittäin heikko tulos.

Näkemystä ja vaihtoehtoja kaivataan

Tutkimuksessa kerättiin myös avointa palautetta ja pääosa palautteesta oli positiivista. Osassa vastauksia tilaajat kommentoivat saaneensa sekalaista laatua ja kokivat, etteivät saa vastinetta rahoilleen.

“Toimeksiantojen aikatauluissa pysyminen tulisi aina varmistaa. Tehtävissä tulisi olla mukana aina aito asiantuntemus, millä voisi ohjata joskus vajavaisinkin tietojen varassa olevaa tilaajaakin kestäviin, taloudellisiin ja toimiviin ratkaisuihin.”

“Tilaaajan pitäisi voida luottaa tehdyn työn laatuun ja perusteellisuuteen. Suunnittelutyön tarkistaminen ja ohjaaminen tarkoittaa helposti sitä, että tilaaja tekee samaa työtä itse uudelleen.”

“Roolia yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisijana asiantuntemuksen avulla voisi tuoda vahvemmin esille. Tämä auttaisi myös alla vaivaavan osaajapulan helpottamisessa.”

Esille nostettiin myös toive arvoa tuottavien vaihtoehtojen tuottamisesta eikä pelkäännä suunnitelmien piirtämisestä. Tällaiset toiveet avaavat mahdollisuuden kehittyä tilaajien silmissä kumppanina, joka osaamisellaan voi luoda vaihtoehtoja ja sitä kautta merkittävää arvoa asiakkaalleen. Tässä onkin hyvä mahdollisuus tuoda osaaminen asiakkaan silmissä aivan uudelle tasolle ja päästä myös osaksi arvon tuottamista, perinteisen tunti- tai projektihinnoittelun sijaan.

Alanne toimijoilla on myös merkittävä rooli viihtyisän ja turvallisen elinympäristön luomisessa sekä resursseja ja energiaa säästävän yhteiskunnan mahdollistajana. Tätä roolia voi ja kannattaa korostaa aikaisempaa enemmän.

Harri Leinikka

T-Median toimitusjohtaja

Luottamus&Maine 2022 -tutkimuksen tavoitteena oli selvittää suunnittelu- ja konsultointialan yritysten mainetta tärkeimpien sidosryhmien päättäjien keskuudessa. Tutkimuksen tiedonkeruu toteutettiin sekä sähköisellä kyselylomakkeella, että puhelinhaastatteluilla huhtikuussa 2022. Tutkimukseen osallistui kaiken kaikkiaan 51 päättäjää, suurimpana vastaajajoukkona oli tilaajat. Tulokset ovat vertailukelpoisia edelliseen vuonna 2019 tehtyyn vastaavaan tutkimukseen.

Tutkimuksen keskeiset tulokset

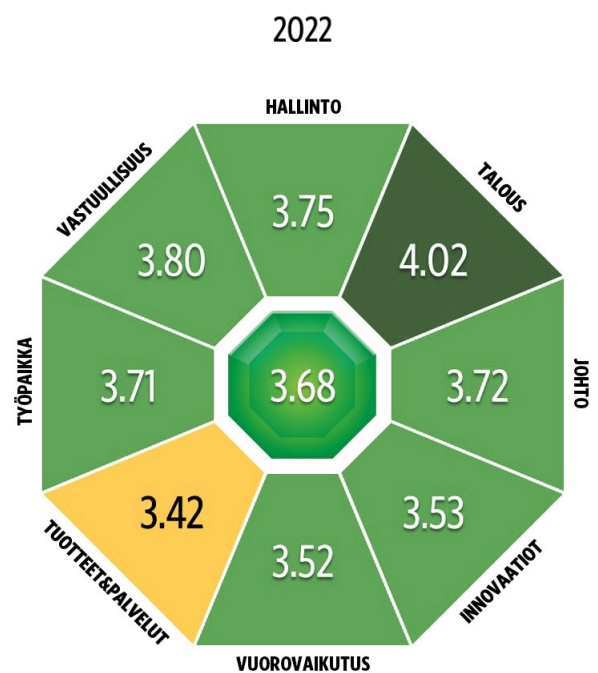
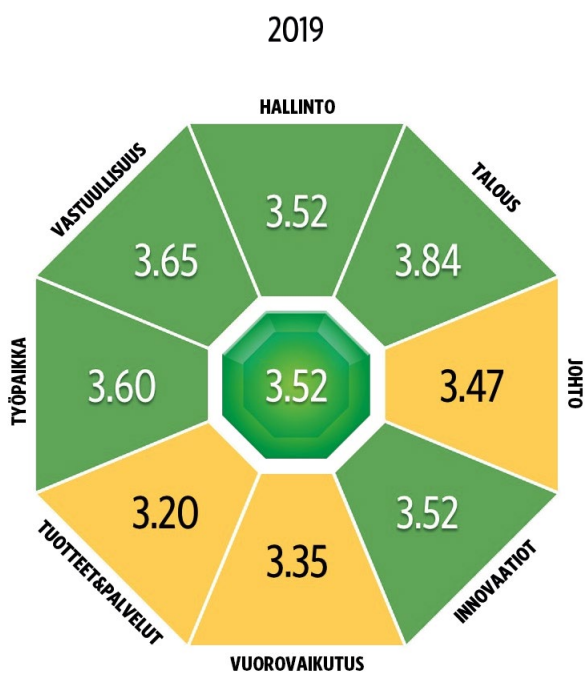
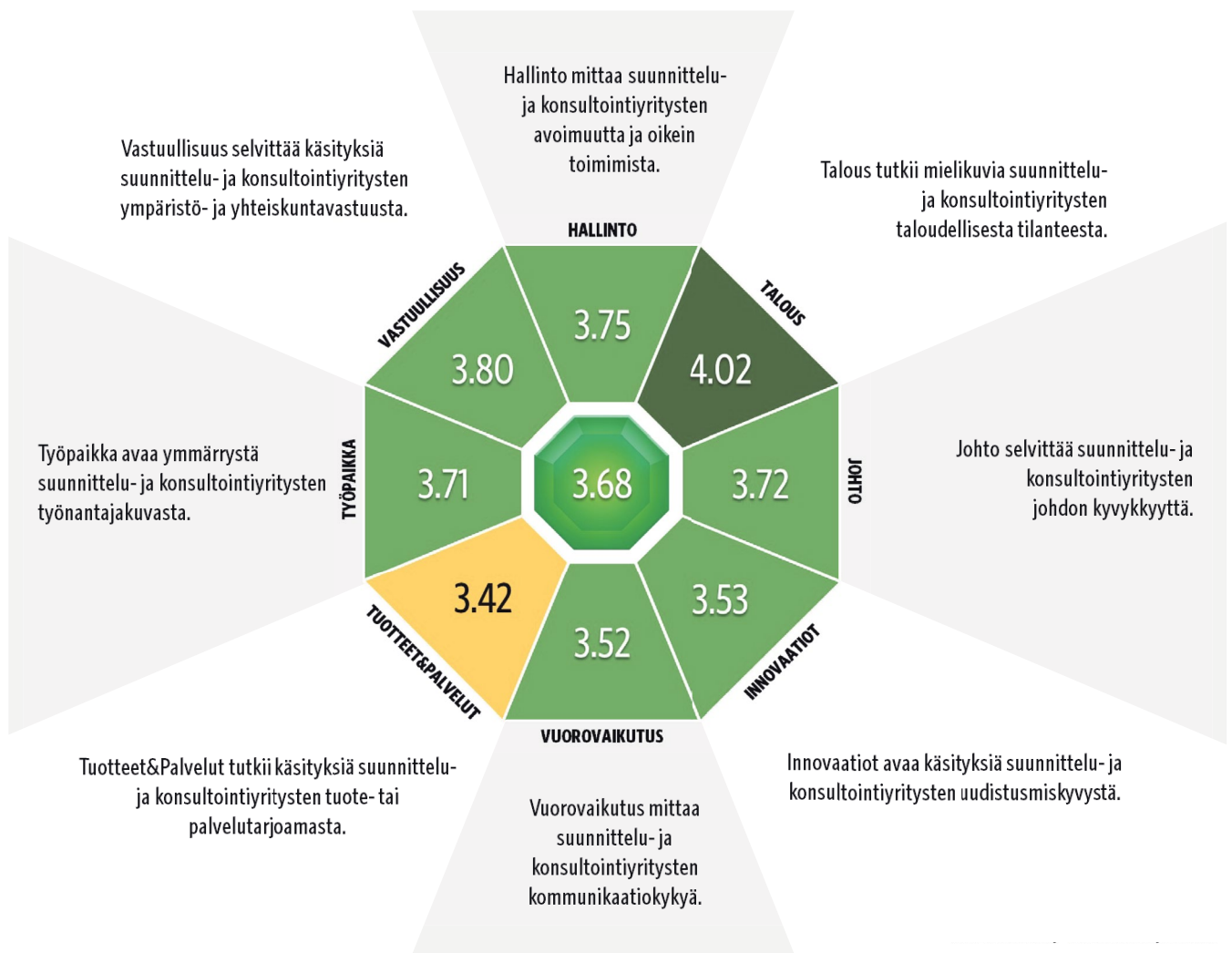
Strategia ja brändiattribuutit

Suunnittelu- ja konsultointialan yritykset...

2022

edistävät kestäväää kehitystä tukevaa liiketoimintaa	3.76
tarjoavat monipuolisesti merkityksellistä työtä	3.94
kehittävät toimintatapoja yhdessä sidosryhmien kanssa	3.51
kehittävät aktiivisesti alaa ja sen yhteisiä pelisääntöjä	3.58
ratkaisevat yhteiskunnallisia ongelmia	3.40
ratkaisevat menestyksekkäästi asiakkaidensa ongelmia	3.79

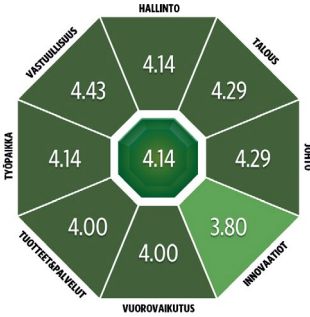

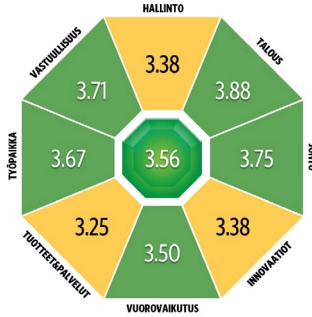

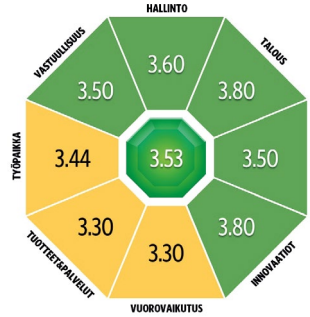
2022
Järjestöt, N=7

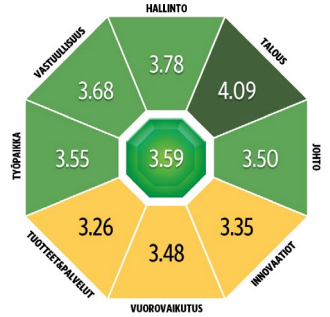
2022
Virkamiehet, N=8

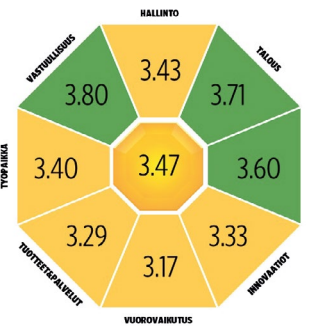
2022
Koulutus&tutkimus, N=10

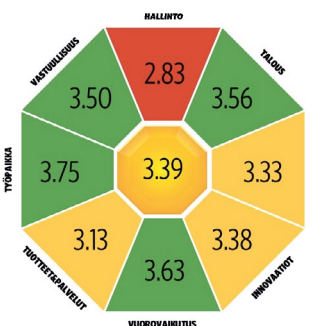
2022
Tilajaat, N=23

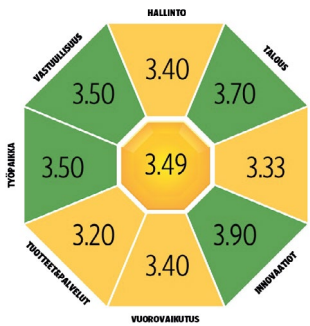
2019
Järjestöt, N=7

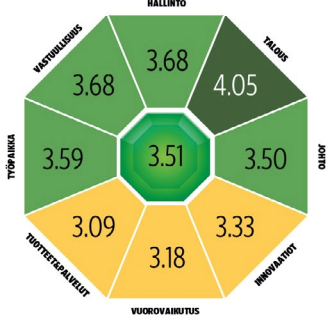
2019
Virkamiehet, N=9

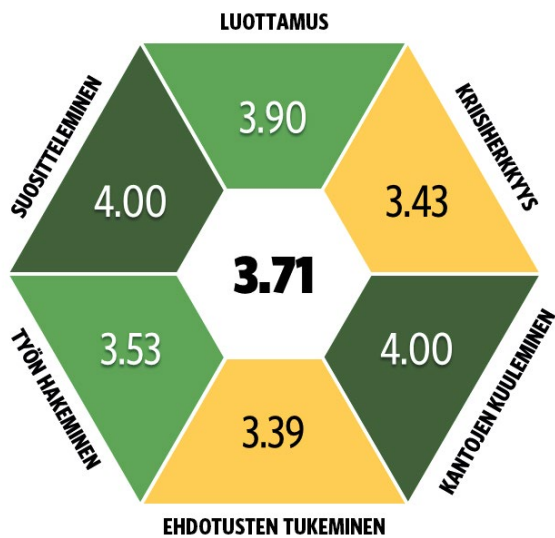
2019
Koulutus&Tutkimus, N=10

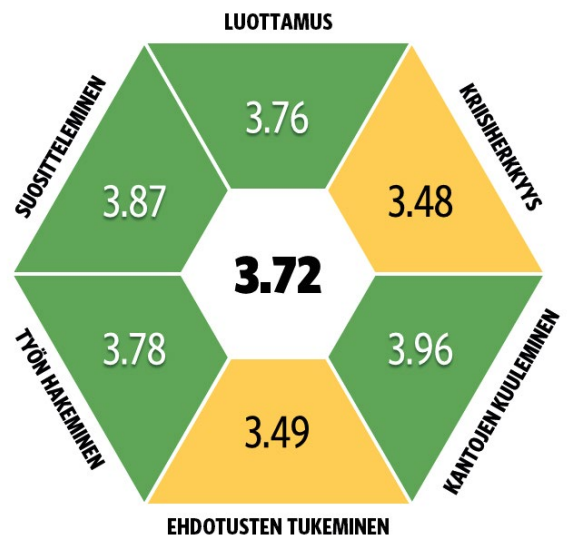
2019
Tilajaat, N=22

2019

2022

SKOL-barometri 2022, poiminnat kehityshankkeista

Kestävä arvonluonti ja vihreä siirtymä

Suunnittelu- ja konsultointipalveluilla on keskeinen rooli kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Alan merkitys käy ilmi raportissa, jossa tarkasteltiin suunnitteluyritysten tarjoamia palveluita YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden eri osa-alueille. Suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL ry:n teettämän selvityksen mukaan kunnianhimoiset kestävyystavoitteet lisäävät asiantuntijapalveluiden kysyntää ja synnyttävät suomalaisille suunnittelu- ja konsultointiyrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia myös kansainvälisesti.

Selvityksen mukaan alan suomalaisten yritysten on seurattava tarkkaan markkina-signaaleja ja kysynnän trendejä sekä nousevia kestävän kehityksen tavoitteita. Suomen ei kannata kilpailla hinnalla vaan kehittyneillä tuotteilla ja palveluilla. Selvityksessä havaittiin myös, että suomalaiset suunnittelu- ja konsultointiyritykset eivät ole vielä läsnä kaikilla kestävän kehityksen edelläkävijämarkkinoilla. Lisäksi suomalaisten yritysten palvelut eivät kata kaikkia YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden osa-alueita.

Selvityksen aiemmin julkaistuissa osissa havaittiin, että suomalainen suunnitteluala menestyy parhaiten juuri sellaisilla markkinoilla, joilla kestävän kehityksen kunnianhimo ja vaatimukset ovat suuria. Lisäksi raportissa laskettiin, että suunnittelualan oma hiilikädenjälki on peräti 1300 kertaa suurempi kuin jalanjälki.

Julkistettu raportti on viimeinen osa hankekokonaisuudesta, jonka tavoitteena oli selvittää kuinka suunnittelu- ja konsultointiyritykset voivat edistää kestävästä kehitystä omassa toiminnassaan sekä tuottaa kestävästi arvoa asiakkailleen ja koko yhteiskunnalle.

[Lue lisää selvityksestä tästä.](#)

Rakennetun ympäristön tietomallintamisen vakiointi

Vuonna 2022 käynnistyvissä projekteissa tavoitteena on avoin tietosisältöjen vakioiminen. Taustalla on laajasti tunnistettu vakioinnin tarve, jossa tietomallintamisen (BIM) kansainvälisten standardien pohjalta tehdyt käyttötapauskohdittaiset tietosisältömäärittelyt tulee saada käyttöön. Määrittelyjen tulee olla yhteensopivat elinkaaren aikaisissa prosesseissa yli toimialarajojen (talo, kaupunki, infra), mutta soveltua myös kansallisiin käytäntöihin.

Selvitystyö on myös tärkeänä osana bSF:n julkaisemien ja ylläpitämien tietomallivaatimusten, -ohjeiden ja muiden aineistojen hahmottamisessa yhtenäiseksi, modulaariseksi kokonaisuudeksi (RYTV-arkkitehtuuri). Yleisinä teknisinä tavoitteina näissä projekteissa on avoin tiedonsiirron vakioiminen koskien kaikkia tarpeellisia geometria- ja ominaisuustietoja niissä käyttötapauksissa, jotka hankeohjelman kehitysvaiheessa toteutetaan. Tällä pyritään lisäämään koneluettavuutta kaikessa rakennettua ympäristöä koskevassa tiedonsiirrossa.

Henkilöryhmittelyn uudistaminen

SKOLin, ATL:n ja SAFA:n julkaisema henkilöryhmittely on ollut nykymuodossaan käytössä pitkään ja sitä sovelletaan laajasti tarjous- ja sopimustoiminnassa, alan palkkatilastoinnissa sekä kustannuslaskennassa. Ajan mittaan on saatu yleistä palautetta ja kehittämisehdotuksia, joista yleisimmät ovat koskeneet menettelyn joustavuuden lisäämistä ja yksinkertaistamista.

Henkilöryhmittelyä tullaan uudistamaan maltillisesti ja uuden ehdotuksen laadinnan tavoitteena on ollut nuorten nopeamman urakehityksen mahdollistaminen ja projekteissa hankitun kokemuksen ja pätevyyden nykyistä parempi huomioonottaminen. Myös uusi, pätevyyskiä koskeva sääntely sekä nykyiset FISE-pätevyudet huomioidaan ja E-luokan käyttöönottoa myös alemmissa henkilöryhmissä harkitaan. Tavoitteena on julkaista uusi henkilöryhmittely vuoden 2023 alusta, kun sille on saatu sidosryhmien hyväksyntä.

SKOLin kustannus seurannan uudistaminen ja kustannusrakenteen päivittäminen

SKOL-kustannus seurantaa on päivitetty ja uusi laskentapohja sekä muiden kustannusten indeksit on otettu käyttöön syyskuussa 2021. Palkkakustannusten seurannassa on siirrytty henkilöidenttien palkkojen kehityksestä keskiarvopalkkojen kehitykseen ja liukuma-arviosta tilaston antamaan täsmälliseen tietoon ja kustannusrakenteen kustannuserien (palkat (51 %), sosiaalikulut (23 %), muut kustannukset (26 %)) painoarvot on tarkistettu ja päivitetty nykytilannetta vastaavaksi.

Muiden kustannusten kehityksessä kuluttajahintaindeksi ja peruskorko on korvattu yhdistelmäindeksillä, jossa painoarvot ovat: Kuluttajahintaindeksi 55 % (hallinto-, markkinointi- ja koulutuskulut sekä rahoitus- ja vakuutus- ja muut kulut), ohjelmistoindeksi 62 % (80 % IT-kuluista), tilavuokraindeksi 20 % (toimitilakulut) ja tietopalvelut-indeksi 63 % (20 % IT-kuluista). [Lue lisää tästä.](#)

5 RAUTATEASEMA
JÄRVÄCSST.

JUUSTOPORTTI

115

AIDOSTI
SOKEROIMATON
EI MAKEUTUSAINEITA
JA ENEMMÄN HEDE

Jäsenyritykset:

Aihio Arkkitehdit Oy	Insinööritoimisto Aalto-Setälä Oy	Oy PQR Consult AB
Road Consulting Oy	Insinööritoimisto Erkki Leskinen Oy	Parviainen Arkkitehdit Oy Ltd
AFRY Finland Oy	Insinööritoimisto J. A. Karjalainen Oy	Plaana Oy
AH Elens Oy	Insinööritoimisto Jonecon Oy	ProLeader Oy
Ahma insinöörit Oy	Insinööritoimisto JS-Suunnittelu Oy	Päjät-Suunnittelu Oy
A-Insinöörit Oy	Insinööritoimisto Juhani Lehtonen Oy	Rakennuttajatoimisto HTJ Oy
Akukon Oy	Insinööritoimisto Konstru Oy	Ramboll Finland Oy
Aluetaito Oy	Insinööritoimisto LaRa Oy	Rapal Oy
Arkkitehtipalvelu Oy	Insinööritoimisto Lauri Mehto Oy	Rejlers Finland Oy
Arkkitehtitoimisto Tähti-Set Oy	Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy	RE-Suunnittelu Oy - RE-Engineering LTD
Cadpool Oy	Insinööritoimisto Matti Hallasaari Oy	Roadscanners Oy
Citec Oy Ab	Insinööritoimisto Matti Kyntäjä Oy	Sipti Infra Oy
Climaconsult Finland Oy	Insinööritoimisto Mittatyö Timo Holopainen Ky	Sipti Oy
Construction Engineering Finland Oy	Insinööritoimisto Pitkälä Oy	Sitowise Oy
Contria Oy	Insinööritoimisto Pohjatekniikka Oy	SKM GISAIR Oy
DEKRA Industrial Oy	Insinööritoimisto Ponvia Oy	Solwers Oyj
Deltamarin Oy	Insinööritoimisto Saniera Oy	Suomen INFRA Palvelu Oy
Destia Oy	Insinööritoimisto Savolainen Oy	Suomen Talokeskus Oy
DUCO Rakennuttaja Oy	Insinööritoimisto SIR-Sähkö Oy	Suunnittelu- ja Enertel Oy
EJT-Rakennusinsinöörit Oy	Insinööritoimisto SRT Oy	Sweco Finland Oy
Elomatic Oy	Insinööritoimisto Stacon Oy	Sweco PM Oy
Energiakonsultit insto Oy	Insinööritoimisto Tasoplan Oy	Sähköinsinööritoimisto Esko Laakso Oy
Entop Oy	Insinööritoimisto Tauno Nissinen Oy	Sähköinsinööritoimisto Oy Niemistö
EP-Logistics Oy	Insinööritoimisto W. Zenner Oy	Sähköinsinööritoimisto SHS Oy
Etteplan Finland Oy	Insta Automation Oy	Sähkötekniikka Oy Kari Sirén
Eurofins Ahma Oy	KK-Palokonsultti Oy	Teleconsulto Tsutsunen Oy
Eurofins Environment Testing Finland Oy	Konsultointi KAREG Oy	Tengbom Oy
Exact AIP-Mittaus Oy	Kymen Sipti Oy	TL-InfRa Oy
FCG Finnish Consulting Group Oy	LandPro Oy	Traficon Oy
Fimpec Engineering Oy	Linea Konsultit Oy	TTC Infrapalvelut Oy
Gaia Consulting Oy	LINK design and development Oy	Turkoosi 11 Oy
Geobotnia Oy	LST Engineering Oy	Urbanity D&M Oy
Geopalvelu Oy	LVI-Insinööritoimisto Vahvacon Oy	Uudenmaan Pohjatutkimus Oy
Geounion Oy	Lvi-Suunnittelu Amplan Oy	Vaero Oy
Granlund Oy	Lämpötekniikan toimisto Calor Oy	VALOA design rhs Oy
Hepacon Oy	Maveplan Oy	Veloce Consulting Oy
Hifab Oy	Mittauspalvelu Merida	Vison Oy
HP insinöörit Oy	Napapiirin Suunnittelu Oy Napark	Welado Oy
Ideastructura Oy	Neste Engineering Solutions Oy	WSP Finland Oy
IKITEEKARIT OY	Niemi Energy Oy	Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaa
Indufor Oy	Niras Finland Oy	YSP Oy
Infrap Oy	Orbion Consulting Oy	Äyräväinen Oy
Inngeo Oy	Oy Insinööritoimisto Duopoint Ingenjörbyrå Ab	

SKOL RY

SKOL ry on suunnittelu- ja konsultointialan yritysten toimialajärjestö. Edistämme hyvää suomalaista suunnittelua ja konsultointia, joka ratkaisee yhteiskunnan ja elinkeinoelämän merkittäviä tulevaisuuden haasteita. SKOL on Teknologiateollisuuden jäsen ja suunnittelu- ja konsultointiala on yksi Teknologiateollisuuden viidestä päätoimialasta.

SKOL ry | Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki | puhelin (09) 19231 | skolry.fi

